

REPORT

PROČ NEVĚŘIT RUSKU

EVROPSKÉ HODNOTY

Chráníme svobodu

2020

BEZPEČNOSTNÍ CENTRUM EVROPSKÉ HODNOTY

Bezpečnostní centrum Evropské hodnoty je nevládní odborná instituce bránící svobodu a suverenitu.

Zdroje obrázků:

Strana 1: U.S. Department of State

20 DŮVODŮ, PROČ BY RUSKÁ FEDERACE NEMĚLA BÝT DODAVATELEM TECHNOLOGIÍ PRO STRATEGICKÉ SEKTORY V ČESKÉ REPUBLICĚ

1. Rusko k evropským státům, a tedy i k České republice, **přistupuje se zvyšující se agresivitou**. Ruský režim nejeví snahu o snížení svých nepřátelských aktivit vůči evropským státům.
2. **Rusko je diktátorský, nikoliv demokratický stát**, což se projevuje jak uvnitř Ruska samotného, tak i v jeho zahraniční politice.

Rusko je v každoroční zprávě o stavu demokracie ve světě, kterou sestavuje americká nevládní organizace Freedom House, označeno za nesvobodnou zemi. V roce 2020 získalo 20 bodů na 100bodové škále (ČR 91 bodů ze 100).¹
3. **Rusko pošlapává základní občanská práva, demokratické principy a hodnoty u sebe doma**.

Zakazuje nevládní organizace, zatýká a fyzicky likviduje představitele opozice a kritiky Putinova režimu, falšuje výsledky voleb, kontroluje a zasahuje do práce médií.
4. Rusko agresivně a v rozporu s mezinárodním právem **vojensky okupuje území třetích suverénních států** (2008: Gruzie, 2014: Ukrajina).

Valné shromáždění OSN pravidelně od ruské agrese proti Ukrajině přijímá rezoluce odsuzující ruské agresivní chování, porušování mezinárodního práva a územní celistvosti Ukrajiny. ČR pravidelně tyto rezoluce podporuje, podobně jako ostatní státy EU a NATO, například rezoluci o územní celistvosti Ukrajiny.²
5. **Rusko nelegálně vyváží a dodává zbraně, technologie či jinou pomoc totalitárním a autoritářským režimům**, na což se vztahuje mezinárodní embargo (KLDŘ, Sýrie, Venezuela, Irán), za což jsou na ruské představitele a ruské firmy uvalovány **mezinárodní sankce**.

Jde například o americké sankce vůči ruskému exportéru zbraní Rosoboronprom, který dodává zbraně Sýrii, Venezuele nebo severní Koreji.³
6. **Mezinárodní sankce** jsou uvaleny na Rusko i ze strany EU, jejímž je ČR členem, a to za porušování mezinárodního práva, porušování územní celistvosti a suverenity třetích zemí (např. Ukrajiny),⁴ kybernetické útoky v zahraničí proti spojeneckým zemím⁵ (například Německo), útokům proti občanům západních spojeneckých zemí, a to i přímo na jejich území (chemický útok proti Sergeji Skripalovi a jeho dceři ve Velké Británii), výrobu a používání mezinárodně zakázaných chemických zbraní⁶ (chemický útok na Navalného).
7. **Rusko financuje a vybavuje zbraněmi a dalším materiálem nelegální ozbrojené skupiny** na území třetích států, které tyto skupiny často označují za teroristické, což mnohokrát odsoudila i Evropská unie.⁷

1 <https://freedomhouse.org/country/russia/freedom-world/2020>

2 <https://digitallibrary.un.org/record/767565?ln=en>

3 Zde je celkový přehled amerických sankcí vůči Rusku: <https://fas.org/sgp/crs/row/IF10779.pdf>

4 <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/eu-sanctions-against-russia-over-ukraine/>

5 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/07/30/eu-imposes-the-first-ever-sanctions-against-cyber-attacks/>

6 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2020:341:FULL&from=EN>

7 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/11/10/declaration-of-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-elections-planned-in-the-so-called-luhansk-people-s-republic-and-donetsk-people-s-republic-for-11-november-2018/>

Rusko například organizuje, řídí a podporuje teroristické skupiny na území Ukrajiny: na Donbasu a v Krymu.

8. **Blízcí spolupracovníci ruského prezidenta Putina financují a provozují své armády a paramilitární skupiny**, které operují mimo rámec mezinárodního práva po celém světě (Libye, Venezuela, Středoafriická republika, Mosambik, Sýrie).

Existence podobných skupin, žoldáctví a soukromých armád je dokonce zakázána ruskými zákony.⁸

9. **Rusko považuje NATO (tedy i ČR) za svého nepřítele**, vůči kterému má nastavenou i vlastní „bezpečnostní“ politiku.

NATO je definováno v ruské vojenské doktríně z roku 2010 jako hlavní vnější bezpečnostní hrozba pro Rusko.⁹

10. **Rusko se pokouší vraždit odpůrce ruského režimu v evropských státech**. V posledních letech některé útoky začaly mířit i na občany západních států.

Nejde jen o vraždu bývalého ruského agenta Litviněnka v Londýně v roce 2006, o chemický útok proti Skripalovým v roce 2018 na území Velké Británie či o vraždu gruzínského občana Chandošvilho z rukou agenta ruských tajných služeb v Berlíně v roce 2019, ale i o další chemický útok novičokem proti bulharským zbrojařům Gebrevovým v roce 2015.¹⁰

11. **Rusko provádí agresivní špionážní aktivity na území demokratických států**, včetně ČR, kde se snaží podřývat demokratické instituce a společenský řád, a to včetně zasahování a ovlivňování demokratických voleb.

Na tyto ruské aktivity neustále poukazují výroční zprávy BIS: „V roce 2019 byli na území Česka přítomni a vyvíjeli zpravodajskou činnost příslušníci a spolupracovníci všech ruských zpravodajských služeb: civilní rozvědky SVR, vojenské rozvědky GRU, vnitřní bezpečnostní služby FSB a Federální služby ochrany.“¹¹

12. **Ruští hackeři, často propojení s ruskými zpravodajskými službami, útočí na demokratické instituce, soukromé i veřejné subjekty a firmy v třetích zemích**. Svoji kybernetickou podřývavou činností působí velké finanční škody nebo v některých případech (útoky na energetické rozvodné společnosti nebo nemocnice) ohrožují i lidské životy.

V ČR například ruští státní hackeři opakovaně útočí na Ministerstvo zahraničních věcí, což potvrzuje česká kontrarozvědka BIS.¹²

V poslední době ruští hackeři cílili i na výzkum vakcín proti koronaviru.¹³

13. **Rusko využívá svých energetických zdrojů a polostátních energetických gigantů** (Gazprom, Rosněft, Rosatom) k prosazování vlastních geopolitických zájmů vydíráním demokratických zemí. Tyto **energetické suroviny jsou používány jako geopolitické zbraně a nástroj proti třetím zemím**, které jsou na jejich dodávkách závislé.

O tom, jak Rusko využívá svůj plyn jako nástroj k prosazování své zahraniční politiky, hovoří i studie zahraničního výboru Evropského parlamentu,¹⁴ nebo lze vzpomenout ruské vydírání evropských zemí pomocí plynu v roce 2009.

8 <https://orientxxi.info/magazine/russian-military-companies-wagner-how-many-divisions,3828>

9 <https://warsawinstitute.org/wp-content/uploads/2019/04/Nato-Russia-Relations-The-Return-of-The-Enemy-Warsaw-Institute-Special-Report.pdf>

10 <https://www.nytimes.com/2019/12/22/world/europe/bulgaria-russia-assassination-squad.html>

11 <https://www.bis.cz/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2019-c665e2a7.html>

12 <https://www.bis.cz/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-bezpecnostni-informacni-sluzby-za-rok-2019-c665e2a7.html>

13 <https://www.bbc.com/news/technology-54936886>

14 [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/603868/EXPO_STU\(2018\)603868_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/603868/EXPO_STU(2018)603868_EN.pdf)

14. **Podnikatelské prostředí v Rusku¹⁵ jednoznačně nahrává domácím gigantům vlastněným ruskými oligarchy** a lidmi blízkými a loajálními prezidentu Putinovi. Zahraniční investoři, pokud se odmítají podílet státem tolerované nebo organizované korupci a byrokracii, jsou **pronásledováni a jejich zaměstnanci šikanováni či dokonce fyzicky likvidováni**.

Příkladem může být brutální vražda právníka Hermitage Capital Sergeje Magnitského v roce 2009.¹⁶

15. **Podobně ruské úřady nakládají i s domácími podnikateli**, kteří si dovoří kritizovat režim nebo mají politické ambice.

Příkladem je likvidace Jukosu a uvěznění jeho majoritního akcionáře Chodorkovského. Ruská federace následně prohrála řadu procesů o odškodnění v mezinárodních soudech, včetně Evropského soudu pro lidská práva, na které se obrátil Chodorkovskij a další akcionáři Jukosu. Rusko jim má vyplatit náležité odškodnění za nezákonnou konfiskaci jejich majetku.¹⁷

16. **Rusko překrucuje dějiny 20. století** a vnucuje svůj lživý výklad dějin i třetím státům, především ve spojitosti s druhou světovou válkou a zločiny proti lidskosti spáchanými komunistickým režimem. Ve svém výkladu **označuje země EU (včetně ČR) za ty, co podporují fašismus a revisionismus**.

Ruské snahy o přepisování evropských dějin odsoudil v září 2019 i Evropský parlament v rezoluci „Význam evropské paměti pro budoucnost Evropy“.¹⁸

17. V souladu s tímto výkladem Rusko **glorifikuje vlastní komunistické a válečné zločince a tento pohled vymáhá i vůči třetím zemím**, včetně například ČR (Rusko vyhrožovalo České republice a některým pražským starostům kvůli odstranění sochy Maršála Koněva nebo postavení pomníku vlasovcům).

18. **Ruské vyšetřovací orgány provádějí trestní řízení či stíhání občanů třetích zemí mimo Rusko**, a to na základě vlastních ruských zákonů, jak se stalo českým politikům v souvislosti s odstraněním sochy maršála Koněva.

Dochází tak k absurdní situaci, kdy je český lokální politik – starosta Prahy 6 Ondřej Kolář – Ruskou federací „vyšetřován“ za přesun české sochy z českého náměstí do českého muzea.

19. **Ruské energetické firmy vedou lidé odpovědní za teroristické činy**.

Ruská firma Rosatom má za předsedu své dozorčí rady Sergeje Kirijenka, který je na sankčním seznamu EU kvůli útoku chemickými zbraněmi.¹⁹

20. **Rusko nedbá o ekologii a ochranu životního prostředí, a to jak doma, tak i v zahraničí**. Takřka každý týden jsou z Ruska hlášeny ekologické katastrofy. Podobně neberou ohled na životní prostředí ani ruské technologie vyvážené do zahraničí.

Rusko se propadá v mezinárodním žebříčku hodnocení ekologických indikátorů, které pravidelně provádí univerzita Yale. V roce 2020 Rusko zaujalo 58. místo (mezi 180 zeměmi).²⁰

15 <https://www.state.gov/reports/2019-investment-climate-statements/russia/>

16 <https://www.theguardian.com/politics/2020/jul/06/who-was-sergei-magnitsky-and-how-did-uk-sanctions-come-about>

17 <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-02-18/dutch-court-reinstates-50-billion-yukos-judgment-against-russia>

18 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2019-0021_CS.html

19 <https://thebell.io/en/sensei-and-philosopher-meet-sergei-kiriyenko-the-latest-eu-sanctions-target/>

20 <https://epi.yale.edu/epi-results/2020/country/rus>